

Onderwerp Vaststelling Nadere regels deelfietsen 2022
ter informatie

Steller Stijn Ringnalda

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06 52 72 39 14 Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 72724-2022

Datum 2-3-2022 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Wij streven naar een helder, betaalbaar en gebruiksvriendelijk deelfietsstelsel, dat verkondigden we in de recent vastgestelde Mobiliteitsvisie: Groningen Goed op Weg. Deelfietsen hebben aantoonbare voordelen: zo zorgt een deelfiets ervoor dat iedereen te allen tijde kan beschikken over een fiets. De fiets zien wij als de slimste, snelste en meest gezonde manier om je in Groningen te verplaatsen. Een deelfiets vergroot daarmee de vrijheid in mobiliteit voor iedereen en draagt bij aan de overgang naar vervoer dat minder ruimte inneemt en schoon is. Wij zien de deelfiets bovendien als een waardevolle schakel in de ketenreis en als alternatief voor het bezit van een eigen auto.

Om een deelfietsstelsel in Groningen mogelijk te maken hebben wij de Nadere regels deelfietsen 2022 vastgesteld. Daarin is onder andere bepaald dat er maximaal twee schaarse vergunningen verleend worden voor het aanbieden van 300 elektrische deelfietsen (maximale snelheid 25 km/h). Deze vergunningen zijn geldig voor een periode van twee jaar vanaf 1 juni 2022 tot 31 mei 2024. Indien na verloop van tijd uit onderzoek blijkt dat er behoefte is aan meer deelfietsen dan is er de mogelijkheid het vergunningenplafond voor deelfietsen te verhogen.

Uiteraard worden deelfietsaanbieders verplicht gesteld om mogelijke hinder en overlast tot een absoluut minimum te beperken. Als vergunningverlener zullen wij daar ook op toe zien. Mochten aanbieders zich niet aan de deelfietsvergunning houden, dan hebben wij de mogelijkheid om de vergunning in te trekken.

In deze brief gaan wij nader in op de vergunningsvoorwaarden voor deelfietsen zoals wij deze hebben vastgesteld. Ook wordt ingaan op het verdere proces met betrekking tot de vergunningverlening.

Elektrische of reguliere deelfietsen

Het merendeel van de aanbieders van deelfietsen zien vooral kansen op het gebied van elektrische deelfietsen en bieden dan ook alleen de elektrische variant aan. Door middel van trapondersteuning wordt het gebruikers zo aantrekkelijk mogelijk gemaakt om een grotere afstand op een snellere, aangenamere maar toch actieve wijze af te leggen. Voor het aanbieden van reguliere fietsen wordt door de aanbieders aangegeven dat financiële ondersteuning vanuit de gemeente voor hun bedrijfsvoering nodig is. Daarom kiezen wij voor nu voor elektrische deelfietsen.

Aantal deelfietsaanbieders

Twee vergunningen worden beschikbaar gesteld voor de aanbieders van deelfietsen. Een gelimiteerd aantal vergunningen zorgt ervoor dat het aanbod van deelfietsen voor de (potentiële) gebruikers in Groningen overzichtelijk blijft. Daarentegen zullen de aanbieders wel concurreren over de kwaliteit en prijs van het product. In het geval van één faillissement blijft er bovendien altijd een aanbieder van deelfietsen actief. We hebben inmiddels tevens positieve ervaringen met twee deelscooteraanbieders.

Aantal deelfietsen

In Groningen maken we ruimte voor in ieder geval 300 (elektrische) deelfietsen per aanbieder. Om overlast zo veel mogelijk te voorkomen beginnen we met de plaatsing van 200 deelfietsen per aanbieder. In overleg met de aanbieders breiden we dit aantal na een aantal maanden uit naar 300. Indien na verloop van tijd uit onderzoek noodzakelijk blijkt dat er meer behoefte is en eventuele hinder/overlast beperkt blijft dan kan opgeschaald worden.

Deze 300 is bepaald aan de hand van het inwoneraantal en de mate van ‘early adaptors’ (vaak personen tussen 20 en 35 jaar oud) in de stad. Groningen behoort wat deze classificering betreft tot de top van Nederland. Dit aantal is vergelijkbaar met aantallen deelfietsen in andere Nederlandse steden. Gebruikers zijn doorsnee bereid om maximaal 200 tot 250 meter af te leggen tot aan het deelvoertuig. Met 300 deelfietsen voldoen we in grotere mate aan deze bereidheid.

Het aantal van in totaal 600 deelfietsen geeft onze gemeente de tijd om te wennen aan meer voertuigen, zonder dat deze wordt overspoeld (met alle negatieve gevolgen van dien). Daarnaast is de verwachting dat de deelfiets een bredere doelgroep aanspreekt dan vooral de ‘jonge’ gebruiker van de deelscooter. Desalniettemin verwachten we wel dat onze inwoners enige tijd nodig zullen hebben om te wennen aan dit nieuwe op uitgebreide schaal beschikbare deelvoertuig.

Het deelfietssysteem

Wij vinden dat deelfietsen kunnen bijdragen aan de overgang naar vervoer dat minder ruimte inneemt en schoon is. Maar daarbij willen we zoveel mogelijk voorkomen dat er overlast door gestalde deelfietsen in de openbare ruimte ontstaat. Daarom kiezen we in de deelfietsvergunning voor een aantal strenge randvoorwaarden. Zo dienen deelfietsen gestald te worden in de bestaande fietsparkeervoorzieningen, zowel in de openbare ruimte (dus op straat) als in inpandige fietsstallingen in de binnenstad en op stations. Daarbij vinden wij dat deelfietsen op daarvoor bestemde plaatsen geparkeerd moeten kunnen worden. Om dat te bereiken gaat ons toekomstige deelfietssysteem bestaan uit de volgende vier lagen:

1. Rond populaire bestemmingen in de binnenstad en aan de rand daarvan, maar ook bij stations en op P+R terreinen, wordt gebruik gemaakt van kleine virtuele hubs. Wij bepalen hier nadrukkelijk welke hubs dit betreft.
2. In de wijken binnen de ringwegen en ook in Helpman en Corpus Den Hoorn definiëren we samen met de uiteindelijke deelfietsaanbieders de virtuele hubs waar deelfietsen gestald mogen worden.

3. In woonwijken buiten de ringwegen mogen de aanbieders, gegeven onze voorwaarden, het servicegebied intekenen. De deelfietsen moeten gebruik maken van de bestaande fietsparkeervoorzieningen in deze zones. Wij kijken mee met de deelfietsaanbieder en hebben te allen tijde het recht de servicegebieden te wijzigen. Hierbij hebben we extra aandacht voor de aanwezigheid van deelfietsen bij belangrijke OV-haltes.
4. Bij werk- en onderwijslocaties (zoals Zernike Campus, UMCG, etc.) op eigen terrein worden virtuele hubs gerealiseerd. In overleg met de deelfietsaanbieders bepalen de grondeigenaren de exacte locaties waar deelfietsen gestald mogen worden. Indien nodig helpen wij daar uiteraard bij.

Overlast in de openbare ruimte

Wij verwachten dat deelfietsen in de openbare ruimte weinig hinderlijk gestald zullen worden en dat daarmee de overlast beperkt zal blijven. Deelfietsen zijn namelijk, in tegenstelling tot deelscooters, kleiner én wij verplichten deelfietsaanbieders dat de deelfietsen vrijwel altijd gebruik moeten maken van de bestaande fietsparkeervoorzieningen. Daarnaast nemen we veel van de in onze ogen effectieve eisen en voorwaarden uit de deelscootervergunningen (de Nadere regels deelscooters 2021) over in de Nadere regels deelfietsen 2022. Dat betekent bijvoorbeeld dat we een controlemechanisme, zodat gebruikers van een deelfiets een bewijs laten zien waar zij de deelfiets hebben gestald, verplicht stellen.

Vergelijkende toets

Voor de bepaling welke twee vergunningsaanvragen beloont worden met een vergunning passen we – zoals we dat bij de vergunningen voor deelscooters destijds ook hebben gedaan – een vergelijkende toets toe. De twee deelfietsaanbieders die het beste scoren op deze toets én voldoen aan de door ons gestelde vergunningsvoorwaarden ontvangen uiteindelijk een vergunning voor het aanbieden van deelfietsen in de gemeente Groningen.

De beoordelingscriteria van de vergelijkende toets worden gekoppeld aan de richtlijnen van duurzaam, innovatief, regionaal en sociaal inkopen die uiteengezet zijn in ons 'Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2020'. Met de vergelijkende toets willen we aanbieders ruimte geven om kwalitatief meer te bieden dan op grond van de algemene vergunningsvoorwaarden door ons wordt verlangd. Daarbij valt te denken aan het stimuleren van duurzaamheid en de lokale werkgelegenheid. Met behulp van de vergelijkende toets geven we marktpartijen ruimte om hun meerwaarde voor onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen kenbaar te maken.

We vragen deelfietsaanbieders een benuttingsplan, een aanbodplan, een duurzaamheidsplan, een klachtenplan, een onderhoudsplan, een interoperabiliteitsplan en een veiligheidsplan in te dienen. De ingediende aanbiedingen worden vervolgens door ons vergeleken en beoordeeld op kwaliteit. Op deze manier ontvangen de twee deelfietsaanbieders die het beste aansluiten bij onze mobiliteitsdoelen, waaronder het beperken van overlast, het waarborgen van verkeersveiligheid, het treffen van maatregelen die het gebruik van deelfietsen vergroten, en onze inkoopdoelen uiteindelijk een vergunning voor het aanbieden van deelfietsen in de gemeente Groningen.

Financiële consequenties

De gemeente verleent met de vergunningen aanbieders van deelfietsen een uniek recht voor het gebruik maken van onze voorzieningen in onze openbare ruimte. Wij vinden dat de aanbieders van deelfietsen in principe financieel bij zouden moeten dragen aan de realisatie van onze openbare fietsparkeervoorzieningen. Voor nu zijn wij echter enkel bij machte om leges in rekening te brengen die kostendekkend zijn voor de vergunningsaanvraag. We beschikken niet over de juridische instrumenten om aanbieders een prijs te laten betalen voor het gebruik van de openbare ruimte. Samen met de andere grotere gemeenten van Nederland onderzoeken we hoe we dit in de toekomst kunnen gaan bewerkstelligen. We laten echter de mate waarin een aanbieder bijdraagt aan de openbare fietsparkeervoorzieningen wel zwaar meewegen in de beoordeling van de vergunningsaanvragen.

Rapportage gebruik deelscooters

Gelijktijdig met deze brief delen wij met uw raad een rapportage over het gebruik van deelscooters in 2021. Deelscooters in Groningen zijn nog steeds zeer populair. Gemiddeld maakt elke deelscooter meer dan vijf ritten per dag. De vergunning van deelscooters loopt tot en met 30 april 2023. Aan het eind van dit jaar delen wij een evaluatie met de raad over de verdere voortgang met deelscooters in 2022. Op basis van deze evaluatie gaan wij graag het gesprek aan met de raad over het vergunnen van deelscooters na 1 mei 2023.

Vervolg

De Nadere regels deelfietsen 2022 worden begin maart gepubliceerd. We geven de aanbieders van deelfietsen tot zondag 27 maart de tijd om een vergunningsaanvraag bij ons in te dienen. In april worden de ontvangen vergunningsaanvragen door ons beoordeeld. Naar verwachting informeren wij in mei uw raad over de uitslag van de vergelijkende toets en de te verlenen deelfietsvergunningen. De vergunningen zullen vervolgens lopen van 1 juni 2022 tot en met 31 mei 2024.

Na vergunningverlening verwachten wij dat aan het eind van de zomer de eerste elektrische deelfietsen geplaatst worden in Groningen. Uiteraard blijven wij in gesprek met de aanbieders van deelmobiliteit en monitoren wij nauwlettend het deelfietsgebruik. Zodoende houden wij inzicht in het gebruik van de deelfietsen

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

